

Rolnummer : 6367
Arrest nr. 10/2017 van 25 januari 2017

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 95 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 11 februari 2016 in zake de bvba « ACREFI PM » tegen het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 23 februari 2016, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 95 van de wet van 30 december 1992, in de interpretatie van het Grondwettelijk Hof volgens welke de bijdrage ingesteld bij de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, in titel III ervan, met betrekking tot de invoering van een jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen bestemd voor het sociaal statuut der zelfstandigen, een belasting is (arrest nr. 142/2010 van 16 december 2010) en indien de belastingrechter van de rechtbank van eerste aanleg op grond van artikel 569, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek materieel bevoegd is om uitspraak te doen over de wettigheid van een dergelijke bijdrage, de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, in voorkomend geval, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat het recht op een eerlijk proces waarborgt, alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol, dat het eigendomsrecht waarborgt,

- in zoverre het de invordering van de bijzondere bijdrage toevertrouwt aan de sociale verzekeringskassen, onder het toezicht van de Minister die het sociaal statuut der zelfstandigen onder zijn bevoegdheid heeft, kassen die noch onder de activiteit noch onder de bijzondere openbare opdrachten van de fiscale administraties vallen;

- in zoverre de regels met betrekking tot de invordering ervan (de verjaring, het dwangbevel als buitengerechtelijke uitvoerbare titel en de zekerheden) zijn opgesteld naar het model van die welke van toepassing zijn op de sociale bijdragen voor zelfstandigen, en;

- in zoverre de handelsvennootschappen die zich ertegen verzetten, het recht wordt ontzegd dat hun zaak wordt beoordeeld door een gespecialiseerde rechterlijke instantie die de arbeidsrechtbank is, die bevoegd is op grond van artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, terwijl de andere rechtzoekenden die elkaars tegenpartij zijn in het kader van een geschil met betrekking tot de sociale zekerheid der zelfstandigen dat recht niet wordt ontzegd ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- de bvba « ACREFI PM », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J.-P. Douny, advocaat bij de balie te Luik;

- het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Tulkens en Mr. S. Riger-Brown, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Tulkens en Mr. S. Riger-Brown.

Bij beschikking van 19 oktober 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. Derycke te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 november 2016 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 november 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij verzoekschrift gericht aan de Rechtbank van eerste aanleg Luik, betwist de bvba « ACREFI PM » de betaling van bijzondere bijdragen die zij van 2006 tot 2010 heeft gestort en die het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ) van haar vordert voor de jaren 2011 tot 2015.

De Rechtbank van eerste aanleg Luik wijst erop dat de bijzondere bijdrage is ingesteld bij artikel 78 van de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, die is vervangen bij de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, in titel III, hoofdstuk II ervan. Zij wijst erop dat het Grondwettelijk Hof, in zijn arresten nrs. 142/2010 en 103/2011, heeft geoordeeld dat de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen de aard heeft van een belasting in de zin van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet.

De Rechtbank wijst vervolgens erop dat de materiële bevoegdheid van de belastingrechter om kennis te nemen van de in het geding zijnde bijdrage betwist blijft, net zoals de kwestie van de kwalificatie van die bijdrage als een belasting. Zij wijst erop dat de technieken en mechanismen waarin is voorzien om die bijdrage in te vorderen zijn ontleend aan de sociale wetgeving en niet aan de fiscale wetgeving, aangezien de bijdrage ertoe strekt een tekort aan te vullen dat de wetgever heeft geweten aan de talrijke oprichtingen van eenhoofdige besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Zij wijst erop dat er een verwantschap bestaat tussen de bijzondere bijdrage ten laste van de vennootschappen en de sociale bijdragen van de zelfstandigen, aangezien de eerste ertoe strekt de inkomstenderving aan te vullen die wordt veroorzaakt door het massale beroep op het statuut van werkend vennoot, dat een vermindering van de verschuldigdheid van de tweede met zich meebrengt.

Volgens de Rechtbank is het niet omdat de in het geding zijnde bijdrage een belasting is dat de schending van het in de artikelen 170 en 172 van de Grondwet verankerde grondwettelijke beginsel van wettigheid van de belasting kan worden aangevoerd. Een belasting moet het voorwerp uitmaken van een inkohiering en van een dwangbevel ter uitvoering van het « privilège du préalable », dat inherent is aan de opdrachten van openbare orde van de fiscale schuldeiser, en kan niet worden gevorderd door om het even welk orgaan dat niet onder de fiscale administraties ressorteert. De Staat heeft zich daadwerkelijk voorzien van een bevoegdheid om eenzijdig beslissingen te nemen en dwangmaatregelen te treffen die tot uiting komt in het tweevoudige en uiterst belangrijke « privilège du préalable » en de ambtshalve uitvoering. Alvorens een belasting te betalen is het dus nodig dat er een inkohiering heeft plaatsgehad; een voortijdige betaling, voorafgaand aan het kohier, is niet mogelijk. Te dezen zijn de bijdragen gevorderd via een eenvoudige ingebrekestelling.

De Rechtbank uit bijgevolg ernstige twijfels omtrent de grondwettigheid van de wet die de bijzondere bijdrage instelt ten laste van de handelsvennootschappen, in zoverre zij aan privé-kassen aanzienlijke bevoegdheden verleent om datgene te innen dat het Grondwettelijk Hof zelf als belasting aanmerkt en zulks zonder dat die kassen de waarborg bieden dat zij overheden zijn die strikte regels toepassen die aan de belastingadministratie zijn opgelegd.

De Rechtbank acht het bijgevolg bepalend voor de oplossing die aan het geschil moet worden gegeven om het Grondwettelijk Hof te ondervragen en aan dat Hof de hierboven weergegeven prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de bvba « ACREFI PM », eisende partij voor de verwijzende rechter

A.1. De eisende partij voor de verwijzende rechter is van mening dat aangezien de in het geding zijnde bijdrage de aard van een belasting heeft, het de in fiscale aangelegenheden van toepassing zijnde beginselen en procedures zijn die moeten worden toegepast. De prejudiciële vraag dient dan ook bevestigend te worden beantwoord. Evenzo schendt artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals het is ingevoegd bij artikel 102 van de wet van 30 december 1992, dezelfde grondwettelijke bepalingen in zoverre het de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank bepaalt wat betreft de geschillen inzake de verplichting voor de vennootschappen om de in het geding zijnde bijdrage te betalen.

De partij is van mening dat de thans voorliggende zaak personen betreft die zich in vergelijkbare situaties bevinden en die zonder objectieve en redelijke verantwoording verschillend worden behandeld. Aangezien de in het geding zijnde bijdrage een belasting is, moet de bijdrageplichtige vennootschap als een belastingplichtige worden beschouwd, net zoals de andere belastingplichtigen die belastingsschulden moeten voldoen. De belastingplichtigen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn, worden echter onderworpen aan een wettelijke regeling die is opgesteld naar het model van de regeling van de sociale bijdragen van de zelfstandigen en hun geschillen worden door de arbeidsrechtbank geregeld, in tegenstelling tot de belastingplichtigen die aan de belastingwetten zijn onderworpen en wier geschillen aan een gespecialiseerde rechter worden toevertrouwd. Aangezien de belastingplichtige niet over dezelfde verweermiddelen beschikt naargelang hij voor dezelfde feiten voor de ene of de andere rechter verschijnt, volgt daaruit een schending van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Uit de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde wet blijkt dat de debatten alleen betrekking hebben gehad op het principe zelf van de maatregel en dat er geen bespreking is geweest over de aard van die maatregel. De procedurele regels hebben evenmin aanleiding gegeven tot bespreking en men vindt dus geen verantwoording voor het aangeklaagde verschil in behandeling. Een dergelijke bespreking heeft evenmin plaatsgehad tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 december 1992. Het totale ontbreken van verantwoording maakt het over het algemeen mogelijk te veronderstellen dat de auteur van de norm de discriminerende gevolgen van de bepaling die hij aannam niet heeft ingezien; het verschil in behandeling is te wijten aan zijn onachtzaamheid alleen. Bij gebrek aan verantwoording kan de bepaling door het Hof worden afgekeurd na een beperkte toetsing. Aangezien de aangelegenheid intrinsiek verbonden is met het sociaal statuut van de zelfstandigen en aangezien zij ten doel heeft dat statuut gedeeltelijk te financieren, heeft de wetgever beslist die bijdragen wegens de doelstelling ervan als socialezekerheidsbijdragen te behandelen en heeft hij de van toepassing zijnde regeling opgesteld naar het model van de regeling die van toepassing is op de sociale bijdragen. Het Grondwettelijk Hof heeft echter geoordeeld dat het om een belasting gaat. De aard van een wet, belasting- of socialezekerheidswet, wordt bepaald door de bestemming van de gevorderde bedragen en niet door de invorderingsprocedure of door het departement van de overheid-schuldeiser. Aangezien de heffing de werkelijke aard van een belasting heeft, is het niet verantwoord de regels toe te passen die eigen zijn aan de regeling van de sociale bijdragen.

Zoals de verwijzende rechter doet opmerken, moet de bijdrage het voorwerp uitmaken van een inkohiering en van een dwangbevel ter uitvoering van het « privilège du préalable », dat inherent is aan de opdrachten van openbare orde van de fiscale schuldeiser, en kan zij niet worden gevorderd door een orgaan dat niet onder de belastingadministratie ressorteert.

De partij preciseert voorts dat aangezien de bijdrage de aard van een belasting heeft, de vennootschappen die de betaling ervan betwisten, recht erop hebben dat het geschil wordt toevertrouwd aan een rechterlijke instantie die regelmatig ermee wordt belast de correcte toepassing van de belastingwetten na te gaan. De rechtbank van eerste aanleg beschikt in die aangelegenheid over een exclusieve bevoegdheid overeenkomstig artikel 569, eerste lid, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek. Die vennootschappen het beroep op die rechtbank ontzeggen, zou die belastingplichtigen niet de mogelijkheid bieden te worden gehoord door een rechterlijke instantie met de vereiste technische deskundigheid, in tegenstelling tot de andere rechtzoekenden van de rechtbank van eerste aanleg als rechterlijke instantie die belast is met de fiscale geschillen.

De partij besluit dat de eerste twee onderdelen van de prejudiciële vraag bevestigend dienen te worden beantwoord en dat het derde onderdeel ervan ontkennend dient te worden beantwoord. Aangezien de in het geding zijnde bijdrage geenszins een socialezekerheidsbijdrage is en niet de kenmerken ervan heeft, is er immers geen reden om de situatie van de vennootschappen die die bijdragen verschuldigd zijn te vergelijken met die van de zelfstandigen die een geschil hebben met betrekking tot de sociale zekerheid van de zelfstandigen. Aan het Hof is in dat verband trouwens een prejudiciële vraag gesteld via een vonnis van de Arrondissementsrechtbank Luxemburg van 21 maart 2016.

Standpunt van de Ministerraad en van het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ), verwerende partij voor de verwijzende rechter

A.2.1. De Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter zijn allereerst van mening dat de door de verwijzende rechter geformuleerde premisse volgens welke de rechtbank van eerste aanleg materieel bevoegd zou zijn om kennis te nemen van de geschillen inzake de in het geding zijnde bijdrage, verkeerd is. Die geschillen vallen onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten, overeenkomstig artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, en niet onder de bevoegdheid van de burgerlijke rechtscollèges, op grond van artikel 569, eerste lid, 32°, van dat Wetboek. Aangezien de arbeidsrechtbank de enige rechterlijke instantie is die bevoegd is om kennis te nemen van het geschil, dient men zich vragen te stellen over de ontvankelijkheid van alle prejudiciële vragen.

Daarenboven wijzen de partijen erop dat noch artikel 581, 8°, noch artikel 569, eerste lid, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek in de prejudiciële vraag worden beoogd. Daaruit vloeit voort dat de derde subvraag in elk geval onontvankelijk moet worden bevonden. De Arrondissementsrechtbank Luxemburg heeft het Hof trouwens ondervraagd over de grondwettigheid van de toewijzing van de geschillen met betrekking tot de jaarlijkse bijdragen ten laste van de vennootschappen aan de arbeidsgerechten, waarbij zij de relevante bepaling van het Gerechtelijk Wetboek beoogt. Niettegenstaande de onontvankelijkheid van de thans voorliggende prejudiciële vraag, wijzen de partijen op de band van samenhang tussen de beide zaken en zijn zij van mening dat het Hof hen gezamenlijk zou moeten behandelen.

A.2.2. Met betrekking tot de eerste subvraag wijzen de Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter voorafgaandelijk erop dat de subvraag feitelijke grondslag mist. De Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen heeft immers geen eigen rechtspersoonlijkheid en maakt deel uit van het RSVZ. Het is trouwens het RSVZ dat die Kas vertegenwoordigt in het kader van de rechtspleging in het bodemgeschil. Het RSVZ is echter een gedecentraliseerde openbare instelling en niet een privaatrechtelijke rechtspersoon, in tegenstelling tot de andere socialeverzekeringsschikkingen. In die hoedanigheid beschikt het klaarblijkelijk over de bevoegdheid om de door het Hof als belasting aangemerkte jaarlijkse bijdragen ten laste van de vennootschappen in te vorderen. Het heeft dus geen zin zich vragen te stellen over de grondwettigheid van een invordering van de jaarlijkse bijdragen ten laste van de vennootschappen door privaatrechtelijke rechtspersonen.

De partijen wijzen in elk geval erop dat de in het geding zijnde bepaling geen enkele grondwetsbepaling schendt, in zoverre zij de invordering van de bijdrage aan de socialeverzekeringsschikkingen toevertrouwt. De aan de bijdrage gegeven kwalificatie als belasting impliceert niet dat de invordering ervan zou moeten worden toevertrouwd aan rekenplichtigen van de Staat, die aan de rechtsmacht van het Rekenhof zijn onderworpen op grond van artikel 180 van de Grondwet. Enerzijds zijn, in tegenstelling tot de andere diensten van de federale Staat, de openbare organen en instellingen voor sociale zekerheid op grond van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat niet onderworpen aan de regels van het begrotingsrecht en van de overheidscomptabiliteit. Gelet op dat verschil in de van toepassing zijnde boekhoud- en begrotingsregels kan de machtiging die bij de in het geding zijnde bepaling aan de socialeverzekeringsschikkingen is gegeven dus als objectief verantwoord worden beschouwd. Anderzijds is het niet betwistbaar dat de invordering van de belasting kan worden toevertrouwd aan andere personen dan de rekenplichtigen van de Staat. Het Hof heeft dat erkend in zijn arrest nr. 32/2010 van 30 maart 2010. De socialeverzekeringsschikkingen zijn belast met opdrachten van openbare dienstverlening die klaarblijkelijk onder het algemeen belang vallen. Noch het maatschappelijk doel van die socialeverzekeringsschikkingen, noch hun privaatrechtelijke rechtsvorm staan in de weg aan de invorderingsopdracht die hun is toevertrouwd. Ter staving van die stelling voeren de partijen het arrest nr. 75/2009 van het Hof van 5 mei 2009 alsook verscheidene beslissingen van de hoven en rechtbanken aan.

A.2.3. Met betrekking tot de tweede subvraag wijzen de Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter in hoofdorde erop dat de tweede subvraag onontvankelijk is in zoverre daarin niet wordt aangegeven in welk opzicht de bedoelde grondwettelijke bepalingen zouden zijn geschonden. In het bijzonder maakt de prejudiciële vraag het niet mogelijk te begrijpen welke categorie van personen zogenaamd het voorwerp van een discriminatie zou uitmaken.

In ondergeschikte orde zijn de partijen van mening dat de tweede subvraag op zijn minst gedeeltelijk onontvankelijk moet worden verklaard; zij beoogt immers slechts artikel 95 van de wet van 30 december 1992 en niet de artikelen 95*bis* en 98 van die wet, noch artikel 19, 4°, van de hypotheekwet. Artikel 95 van de wet bevat echter geen enkele regel met betrekking tot de zekerheden.

In meer ondergeschikte orde zijn de partijen van mening dat de ingestelde regeling voor de invordering van de jaarlijkse bijdragen ten laste van de vennootschappen, hoewel deels geïnspireerd op de invorderingsregels die van toepassing zijn op de sociale bijdragen voor zelfstandigen, geen enkele van de in de prejudiciële vraag beoogde grondwettelijke bepalingen schendt.

Met betrekking tot het beginsel van de wettigheid van de belasting wijzen de partijen erop dat de enige delegaties waarin is voorzien bij de in het geding zijnde bepaling, enerzijds, de voorwaarden en modaliteiten van vervolging door middel van een dwangbevel betreffen en, anderzijds, het bedrag van de herinneringskosten die door de socialeverzekeringssystemen kunnen worden gevorderd. Het gaat klaarblijkelijk niet om essentiële elementen van de belasting, die, volgens de rechtspraak van het Hof, niet het voorwerp zouden kunnen uitmaken van een delegatie. De essentiële elementen van de belasting zijn opgenomen in de wet van 30 december 1992.

Met betrekking tot het beginsel van de gelijkheid voor de belasting wijzen de partijen erop dat de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen, ondanks de fiscale aard ervan, geen belasting zoals een andere is. Het gaat om een hybride heffing die bepaalde kenmerken van een belasting en bepaalde kenmerken van een sociale bijdrage vertoont. Zij hangt aldus samen met de financieringswijze van de sociale zekerheid van de zelfstandigen, wegens de oorsprong en de bestaansredenen ervan maar ook door het feit dat zij volledig wordt bestemd voor de financiering van de rechten op de sociale zekerheid van de zelfstandigen. Gelet op die bijzondere aard was het niet onredelijk te voorzien in invorderingsregels die die specificiteit weerspiegelen. De wetgever beschikt in dat opzicht over een bepaalde beoordelingsmarge. Noch artikel 170, noch artikel 172 van de Grondwet kunnen in die zin worden geïnterpreteerd dat zij hem ertoe verplichten te voorzien in identieke invorderingsregels voor alle soorten van verplichte heffingen die als belasting kunnen worden aangemerkt.

Daarenboven onderstrepen de partijen dat de invorderingsregels die van toepassing zijn op de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen in de praktijk ruimschoots identiek zijn met de invorderingsregels die op grond van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992) op andere belastingen van toepassing zijn, en zelfs gunstiger dan die regels.

Met betrekking tot de invordering door middel van een dwangbevel verzoeken de partijen het Hof te dezen dezelfde redenering aan te nemen als die welke het heeft gevolgd in zijn arrest nr. 75/2009 van 5 mei 2009, onverminderd de aan de bijdrage gegeven kwalificatie als belasting. Zij wijzen daarenboven erop dat net zoals de wet van 30 december 1992, het WIB 1992 bepaalt dat de invordering van de belasting kan gebeuren door middel van een dwangbevel, na het versturen van een herinneringsbrief aan de belastingplichtige (artikel 298).

Met betrekking tot de verjaringsregels wijzen de partijen erop dat die regels vergelijkbaar zijn met die welke in fiscale aangelegenheden van toepassing zijn op grond van het WIB 1992 (artikel 443*bis*). Alleen de stuiting van de verjaring met een ter post aangetekende brief van de socialeverzekeringssystemen of een deurwaardersaanmaning, waarin is voorzien bij de in het geding zijnde bepaling, is een specifieke wijze van stuiting die is ontleend aan de regels die van toepassing zijn op de invordering van de sociale bijdragen van de zelfstandigen. Zij is echter ten volle verantwoord in het licht van de specificiteit van de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen en in het licht van de rol die de socialeverzekeringssystemen vervullen bij de invordering van die bijdrage.

Met betrekking tot de voorrechten, hypotheek en waarborgen wijzen de partijen erop dat de belastingadministratie over vergelijkbare, hoewel niet identieke, voorrechten, hypotheek en waarborgen beschikt. Zij steunen in dat verband op de artikelen 422, 423, 425, eerste lid, 433 en 442*bis* van het WIB 1992.

A.2.4. Met betrekking tot de derde subvraag zijn de Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter allereerst van mening dat die subvraag onontvankelijk moet worden verklaard omdat het niet aan het Hof toekomt het bevoegdheidsconflict tussen de arbeidsrechtbank en de rechtbank van eerste aanleg te beslechten. Die bevoegdheid ressorteert klaarblijkelijk onder de arrondissementsrechtbank, die handelt onder het toezicht van het Hof van Cassatie. Daarenboven worden noch artikel 581, 8°, noch artikel 569, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek in het verwijzingsvonnis beoogd.

In ondergeschikte orde zijn de partijen van mening dat het de arbeidsrechtbank is die bevoegd is om kennis te nemen van de geschillen inzake de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen en niet de rechtbank van eerste aanleg, zodat er geen discriminatie kan zijn tussen de handelsvennootschappen die de in het geding zijnde bijdrage betwisten en andere rechtzoekenden die betrokken zijn bij een geschil inzake de sociale zekerheid van de zelfstandigen. Zowel in de rechtspraak als in de rechtsleer is men het erover eens om aan de arbeidsrechtbank de bevoegdheid toe te kennen om kennis te nemen van de geschillen inzake de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen. In zijn arresten nrs. 142/2010 en 103/2011 heeft het Hof geenszins gesproken over een impliciete opheffing van artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek. Een dergelijke impliciete opheffing blijkt evenmin uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, die aan de rechtbank van eerste aanleg de bevoegdheid heeft toegewezen om kennis te nemen van de geschillen inzake belastingen. Die wet heeft de dubbele aanleg voor de fiscale geschillen veralgemeend, maar niets wijst erop dat door in artikel 569, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek een punt 32° in te voegen, de wetgever impliciet artikel 581, 8°, van dat Wetboek zou hebben opgeheven. De partijen onderstrepen dat de bevoegdheid van de arbeidsgerechten nogmaals is bevestigd bij een arrest van het Arbeidshof te Brussel van 8 april 2016. In de parlementaire voorbereiding van de wet van 29 februari 2016 « tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en houdende diverse bepalingen van sociaal strafrecht » wordt voorts de intentie van de wetgever bevestigd om die geschillen aan de arbeidsgerechten te blijven onderwerpen, niettegenstaande de kwalificatie als belasting.

De partijen besluiten dat de specificiteit van de bijzondere bijdrage ten laste van de vennootschappen, zowel op administratief vlak als op het vlak van de invorderingsregels, de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank verantwoordt. Bijgevolg kan er geen sprake zijn van enige discriminatie tussen de in het verwijzingsvonnis beoogde categorieën van rechtzoekenden. De derde subvraag van de prejudiciële vraag dient dan ook ontkennend te worden beantwoord.

Antwoord van de eisende partij voor de verwijzende rechter

A.3. Zoals de Ministerraad wijst de eisende partij voor de verwijzende rechter erop dat de huidige procedure een band van samenhang vertoont met de prejudiciële vragen gesteld door de Arrondissementsrechtbank Luxemburg en dat het verantwoord zou zijn dat het Hof die vragen gezamenlijk behandelt. De ontvankelijkheid van de thans voorliggende prejudiciële vraag zou kunnen afhangen van het antwoord dat zou worden gegeven op de prejudiciële vragen gesteld door de Arrondissementsrechtbank Luxemburg.

Met betrekking tot de eerste subvraag is de partij van mening dat de zienswijze van de Ministerraad niet kan worden gevolgd. In Belgisch recht ressorteren de invordering en de inning van de belastingen onder de Administratie van de Thesaurie en het stelsel van de griffierechten wijkt niet af van die regel. Hoewel de griffiers meewerken aan de inning van de griffierechten, is dat derhalve voor rekening van de Administratie van de Thesaurie.

Met betrekking tot de tweede subvraag antwoordt de partij aan de Ministerraad dat het Hof in de prejudiciële vraag wordt verzocht de regeling die inzake invordering van toepassing is op de belastingplichtigen die « vennootschapsbijdragen » verschuldigd zijn, te vergelijken met de regeling die van toepassing is op de belastingplichtigen die in het algemeen belastingen verschuldigd zijn. De categorieën van belastingplichtigen die moeten worden vergeleken, zijn derhalve gepreciseerd. De partij betwist ook het standpunt dat door de Ministerraad in ondergeschikte orde wordt verdedigd. De belastingplichtigen die de belasting verschuldigd zijn, worden beschermd door verschillende fiscale regels en met name door procedurele waarborgen. De jaarlijkse bijdrage die ten laste van de vennootschappen wordt gelegd, kan als directe belasting worden aangemerkt, aangezien zij eerst en rechtstreeks een belastingplichtige beoogt en een stabiele situatie treft, in tegenstelling tot een indirecte belasting, die een geïsoleerde en voorbijgaande verrichting treft, die moet worden hernieuwd om aanleiding te geven tot een nieuwe inning. Inzake directe belastingen is het feit dat aanleiding geeft tot de belasting echter gelegen in de administratieve formaliteit van de inkohiering. Het kohier heeft dus tot gevolg de

belastingenschuld te doen ontstaan en aan die schuld het actuele en definitieve bestaan ervan toe te kennen. Het is de titel waarbij de belasting wordt gevestigd. Het is ook de uitvoerbare titel ervan. Het begrip « dwangschrift » opgenomen in artikel 298 van het WIB 1992 is zeer verschillend van het begrip « dwangbevel » zoals bedoeld in artikel 95 van de wet van 30 december 1992. Daarenboven, hoewel de verjaringstermijnen voor de invordering identiek zijn, geldt datzelfde niet voor de terugvordering van het niet-verschuldigde. Sinds de inwerkingtreding van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat zijn het de gemeenschappelijke verjaringsregels die op de administratie van toepassing zijn. Voor de vordering tot betaling van het niet-verschuldigde is het bijgevolg de verjaringstermijn van de persoonlijke rechtsvordering van artikel 2262*bis* van het Burgerlijk Wetboek die moet worden toegepast; het voorziet in een termijn van tien jaar. Het gaat dus om procedureregels die heel verschillend zijn van die bepaald in artikel 95 van de wet van 30 december 1992. Hoewel de door de Ministerraad aangevoerde doelstelling het mogelijk maakt de invoering van een forfaitaire bijdrage ten laste van de vennootschappen te verantwoorden, maakt zij het geenszins mogelijk te verantwoorden dat op die bijdragen, die belastingen zijn, invorderingsregels worden toegepast die verschillen van die welke inzake belastingen van toepassing zijn. Daarenboven heeft de bestemming van de fiscale ontvangsten in het algemeen geen invloed op de van toepassing zijnde fiscale regeling. De partij voert het arrest van het Hof nr. 47/2016 van 24 maart 2016 aan volgens hetwelk in fiscale aangelegenheden de verschillende belastingplichtigen recht hebben op dezelfde procedurele waarborgen. Het Hof van Cassatie is eveneens van mening geweest dat de verschillende belastingplichtigen het recht hebben om binnen dezelfde termijn hun aangifte in te dienen.

Met betrekking tot de derde subvraag antwoordt de eisende partij aan de Ministerraad dat het hier niet erom gaat een bevoegdheidsconflict te beslechten maar zich uit te spreken over de grondwettigheid van wetsbepalingen. Met betrekking tot het standpunt dat in ondergeschikte orde wordt verdedigd door de Ministerraad, wijst de partij erop dat de Arrondissementsrechtbank Luxemburg, die aan het Hof prejudiciële vragen heeft gesteld en die zich voordien trouwens reeds had uitgesproken ten gunste van de bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg, is ingegaan op elk van de argumenten die door de Rechtbank van eerste aanleg Luxemburg in haar vonnis van 6 januari 2016 worden opgeworpen, en elk van die argumenten heeft betwist. De Arrondissementsrechtbank Luik heeft zich eveneens in die zin uitgesproken. De partij besluit dan ook dat de vennootschappen recht erop hebben dat hun geschil wordt toevertrouwd aan een gespecialiseerde rechterlijke instantie die op regelmatige wijze ermee belast is de correcte toepassing van de belastingwetten na te gaan.

Antwoord van de Ministerraad en van de verwerende partij voor de verwijzende rechter

A.4. Met betrekking tot de eerste prejudiciële subvraag antwoorden de Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter aan de eisende partij voor de verwijzende rechter dat de omstandigheid dat de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 december 1992 niet wijst op enig debat met betrekking tot de aard van de bijdrage niet volstaat om te besluiten tot het bestaan van een discriminatie. De wetgever is niet ertoe gehouden elke grondwettigheidsvraag die een wetgeving zou kunnen doen rijzen te bespreken. Die vragen duiken vaak later op. Zulks is te dezen het geval geweest: de wetgeving dateert van 1992 en de eerste prejudiciële vragen zijn opgedoken in 2009. Overigens kan men uit de kwalificatie als belasting die door het Hof in 2010 is gegeven, niet afleiden dat de invordering van de bijdrage enkel zou kunnen worden toevertrouwd aan rekenplichtigen van de Staat, die op grond van artikel 180 van de Grondwet aan de rechtsmacht van het Rekenhof zijn onderworpen. De bewering van de eisende partij voor de verwijzende rechter dat de socialeverzekeringskassen niet de waarborg zouden bieden dat zij overheden zijn die strikte regels toepassen die aan de belastingadministratie zijn opgelegd, is op geen enkel concreet element gebaseerd en is niet verenigbaar met de arresten nrs. 142/2010 en 103/2011 van het Hof. De partijen besluiten tot de ontstentenis van verschil in behandeling en *a fortiori* van discriminatie.

Met betrekking tot de tweede prejudiciële subvraag antwoorden de partijen dat het volstrekt onjuist is te beweren dat de vennootschap die de bijdrage verschuldigd is als een belastingplichtige moet worden beschouwd net zoals de andere belastingplichtigen die belastingschulden moeten voldoen. Er is dus geen discriminatie. De discriminatie lijkt des te minder aangetoond omdat de regels die van toepassing zijn inzake jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen in bepaalde opzichten gunstiger zijn dan die welke van toepassing zijn inzake directe belastingen.

Met betrekking tot de derde prejudiciële subvraag antwoorden de partijen in uiterst ondergeschikte orde dat zij niet inzien in welk opzicht het mogelijk zou zijn te besluiten tot het bestaan van een discriminatie. Niets maakt het mogelijk te beweren dat de rechtzoekenden *in concreto* verschillend zouden worden behandeld naar gelang van de rechterlijke instantie waarvoor zij hun geschil moeten brengen, noch, *a fortiori*, in welk opzicht zij slachtoffer zouden zijn van enige discriminatie of aantasting van hun recht op een eerlijk proces. Het is geenszins aangetoond dat het de rechtzoekenden die verschijnen voor de arbeidsgerechten zou worden ontzegd bepaalde verweermiddelen aan te voeren of dat de procedureregels die van toepassing zijn op die rechtscolleges een lager beschermingsniveau zouden bieden dan dat wat wordt geboden door de regels die van toepassing zijn voor de burgerlijke rechtscolleges. Het feit dat een kamer van de rechtbank van eerste aanleg gespecialiseerd is in fiscale geschillen verandert niets aan die vaststelling. Alle Belgische rechterlijke instanties bieden immers dezelfde waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zodat in beginsel niet kan worden besloten tot het bestaan van een discriminatie. Overigens, in zoverre de bijzondere bijdrage ten laste van de vennootschappen tegelijkertijd bepaalde kenmerken van een belasting en bepaalde kenmerken van een socialezekerheidsbijdrage vertoont, vermocht de wetgever, zonder de beoordelingsmarge die hij geniet te overschrijden, van mening te zijn dat het verantwoord is de geschillen met betrekking tot die bijdrage te onderwerpen aan de arbeidsgerechten, die over deskundigheid inzake sociale zekerheid beschikken.

- B -

B.1. Artikel 95 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen bepaalt :

« § 1. De sociale verzekeringskassen zijn belast met de invordering van de bijdrage, zo nodig langs gerechtelijke weg.

§ 1bis. Onverminderd hun recht om voor de rechter te dagvaarden, kunnen de sociale verzekeringsfondsen als inninginstellingen van de bijdragen de bedragen die hen verschuldigd zijn eveneens bij wijze van dwangbevel invorderen.

De Koning bepaalt de voorwaarden en modaliteiten van vervolging door middel van dwangbevel evenals de kosten die eruit voortvloeien en hun tenlastelegging.

§ 2. De invordering van de in dit hoofdstuk bepaalde bijdrage verjaart na vijf jaar te rekenen vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarvoor ze verschuldigd is.

De verjaring wordt gestuit :

1° op de wijze bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;

2° met een ter post aangetekende brief of een deurwaardersaanmaning waarbij de sociale verzekeringskas die belast is met de invordering, de verschuldigde bijdrage opeist.

§ 3. De vordering tot terugbetaling van de ten onrechte betaalde bijdrage verjaart na vijf jaar te rekenen vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de onverschuldigde bijdrage werd betaald.

De verjaring wordt gestuit :

1° op de wijze bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;

2° met een ter post aangetekende brief door de vennootschap gericht aan de sociale verzekeringskas die de bijdrage heeft geïnd en waarbij de terugbetaling van de ten onrechte betaalde bijdrage wordt opgeëist.

§ 4. Wanneer, door nalatigheid van een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen, in artikel 91 bedoelde bijdragen niet konden worden ingevorderd, wordt het fonds ervoor aansprakelijk verklaard bij beslissing van de minister van Middenstand en worden de sommen in kwestie ten laste gelegd van de opbrengst van de bijdragen die bestemd zijn om de werkingskosten van het betrokken fonds te dekken.

§ 5. De sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen mogen van de aangesloten vennootschappen de terugbetaling vorderen van de kosten die veroorzaakt zijn door de rappelbrieven die ze, eventueel langs gerechtsdeurwaarder, aan de vennootschappen hebben moeten richten in geval van laattijdige bijdragebetaling.

De minister van Middenstand kan forfaitaire bedragen bepalen welke de fondsen uit dien hoofde mogen vragen.

De bij deze paragraaf bedoelde kosten worden ingevorderd zoals de in artikel 91 bedoelde bijdragen ».

B.2. De verwijzende rechter stelt aan het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van die bepaling met de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, in voorkomend geval, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, « in de interpretatie van het Grondwettelijk Hof volgens welke de bijdrage ingesteld bij de wet van 30 december 1992 [...], een belasting is [...] en indien de belastingrechter van de rechtbank van eerste aanleg op grond van artikel 569, [eerste lid,] 32°, van het Gerechtelijk Wetboek materieel bevoegd is om uitspraak te doen over de wettigheid van een dergelijke bijdrage »,

- in zoverre zij de invordering van de bijzondere bijdrage toevertrouwt aan de socialeverzekeringskassen, onder het toezicht van de Minister die het sociaal statuut der zelfstandigen onder zijn bevoegdheid heeft, kassen die noch onder de activiteit, noch onder de bijzondere openbare opdrachten van de fiscale administraties vallen (eerste onderdeel);

- in zoverre de regels met betrekking tot de invordering ervan (de verjaring, het dwangbevel als buitengerechtigde uitvoerbare titel en de zekerheden) zijn opgesteld naar het model van die welke van toepassing zijn op de sociale bijdragen voor zelfstandigen (tweede onderdeel) en;

- in zoverre de handelsvennootschappen die zich ertegen verzetten, het recht wordt ontzegd dat hun zaak wordt beoordeeld door een gespecialiseerde rechterlijke instantie die de arbeidsrechtbank is, die bevoegd is op grond van artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, terwijl de andere rechtzoekenden die elkaars tegenpartij zijn in het kader van een geschil met betrekking tot de sociale zekerheid der zelfstandigen dat recht niet wordt ontzegd (derde onderdeel).

B.3. Artikel 91 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, zoals het werd gewijzigd bij artikel 279 van de programmawet van 22 december 2003 en bij artikel 23 van de wet van 29 maart 2012 houdende diverse bepalingen (I), bepaalt :

« De vennootschappen zijn een jaarlijkse forfaitaire bijdrage verschuldigd.

De Koning stelt, opdat het van toepassing zal zijn vanaf 2004, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de door vennootschappen verschuldigde bijdragen vast, maar zonder dat deze de 868 EUR kunnen overschrijden. Hierbij kan Hij een onderscheid maken op basis van criteria die rekening houden met de omvang van de vennootschap ».

B.4.1. De in het geding zijnde bijdrage ten laste van de vennootschappen ten gunste van het stelsel van de sociale zekerheid der zelfstandigen werd oorspronkelijk als een eenmalige forfaitaire bijdrage van 7 000 frank ingevoerd bij artikel 78 van de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen.

Tegen die bepaling werd een beroep tot vernietiging ingesteld. In zijn arrest nr. 77/93 van 3 november 1993, waarbij dat beroep werd verworpen, heeft het Hof geoordeeld :

« B.3.2. De invoering, bij de bestreden bepalingen, van een forfaitaire bijdrage ten laste van de vennootschappen kan worden verantwoord op grond van de overweging dat, indien diegenen die de activiteit die zij in vennootschapsvorm uitoefenen, als zelfstandige zouden uitoefenen, zij gehouden zouden zijn tot betaling van de sociale bijdragen die krachtens het sociaal statuut der zelfstandigen verschuldigd zijn; de wetgever heeft overigens rekening gehouden met de

omstandigheid dat de verlaging van de grondslag van die bijdragen precies voortvloeide uit het feit dat talrijke zelfstandigen zich aan de lasten die op natuurlijke personen wegen, hadden onttrokken door een beroep te doen op het procédé van de zogeheten ‘ eenpersoonsvennootschap ’ of door een vennootschap op te richten (verklaring van de Minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw in de Senaatscommissie, *Gedr. St.*, Senaat, verslag, B.Z. 1991-1992, nr. 315/4, p. 11; in dezelfde zin, pp. 6 en 10; memorie van toelichting, nr. 315/1, p. 28; Kamer, verslag, B.Z. 1991-1992, nr. 480/7, pp. 9 en 12).

B.3.3. Het staat aan de wetgever, geplaatst voor een belangrijk tekort in het ‘ sociaal statuut ’ der zelfstandigen (Senaat, nr. 315/4, voormeld, p. 4), te oordelen in hoeverre het opportuun is om, eerder dan de sociale bijdragen van de zelfstandigen te verhogen (*idem*, p. 14) of het fiscaal statuut van de vennootschappen te wijzigen (Kamer, nr. 480/7, voormeld, p. 9), aan de vennootschappen de verplichting op te leggen een bijdrage te leveren tot de financiering van het stelsel van de sociale zekerheid der zelfstandigen wanneer het financiële evenwicht ervan bedreigd wordt door de omzetting, die door een onderscheiden wetgeving mogelijk is gemaakt, van beroepsactiviteiten als zelfstandige in activiteiten als vennoot of als dusdanig beschouwde activiteiten. Daarbij vermag de wetgever evenwel niet de draagwijdte van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet te miskennen door een beroep te doen op een middel dat onevenredig is ten aanzien van het beoogde doel.

B.3.4. Het begrip forfait, zoals het in de bestreden bepaling voorkomt, is de tegenpool van het begrip evenredigheid. Het kan evenwel worden aangenomen dat, met name in sociale aangelegenheden, overwegingen van doeltreffendheid en kosten de wetgever verhinderen rekening te houden met het feit dat de vennootschappen zich in de meest diverse toestanden bevinden, temeer daar het uitwerken of in werking stellen van afgelijnde maatregelen ertoe zou hebben geleid de verwezenlijking van die doelstelling op de helling te zetten, of althans te vertragen (Senaat, nr. 315/4, voormeld, p. 17). Rekening houdend met de kleine omvang of de moeilijke situatie van talrijke vennootschappen, zou een zo radicale vereenvoudiging niet toelaatbaar zijn geweest voor de invoering van een bijdrage waarvan het bedrag aanzienlijk hoger ligt ».

B.4.2. Bij de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen (*Belgisch Staatsblad*, 9 januari 1993) werd de eenmalige bijdrage vervangen door een jaarlijkse bijdrage.

In de parlementaire voorbereiding wordt uiteengezet :

« Voor het jaar 1992 werd aan de vennootschappen een forfaitaire bijdrage opgelegd bestemd voor het statuut der zelfstandigen. Deze maatregel was ingegeven door het toenemend belang van het aantal vennootschappen en door de preciaire financiële situatie waarin het sociaal statuut der zelfstandigen verkeerde.

Gelet op het feit dat bovenvermelde tendensen zich doorzetten, wordt, met het oog op een duurzaam financieel evenwicht van genoemd statuut, deze bijdrage bestendig » (*Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 526-1, p. 27).

B.4.3. Artikel 91 van de voormelde wet van 30 december 1992 werd vervangen bij artikel 279 van de programmawet van 22 december 2003.

De nieuwe redactie van artikel 91 is het gevolg van het aannemen van een amendement dat als volgt was verantwoord :

« Bij wet van 30 december 1992 werd, in opvolging van een eenmalige bijdrage, een jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen, bestemd voor het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoerd.

Deze jaarlijkse bijdrage werd aanvankelijk vastgesteld op 7.000 BEF om vervolgens, bij koninklijk besluit van 18 november 1996, te worden opgetrokken naar 12.500 BEF (omgezet naar 310 EUR overeenkomstig het koninklijk besluit van 20 juli 2000). Ingevolge de indexering bedraagt de bijdrage voor het jaar 2003, 335 EUR.

Bij onderhavig amendement wordt de bevoegdheid de jaarlijkse bijdrage ten laste van de vennootschappen, bestemd voor het sociaal statuut der zelfstandigen, vast te stellen, overgedragen aan de Koning. Bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad kunnen voortaan verschillende jaarlijkse bijdragen worden vastgesteld in functie van inzonderheid de omvang van de vennootschap. De Koning kan aldus criteria vastleggen die een onderscheid maken tussen diverse types van vennootschappen, gerelateerd met hun omvang. Naargelang het type van vennootschap waartoe men behoort, zal de ene of de andere bijdrage verschuldigd zijn » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-0473/018, p. 11).

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de bevoegde minister met het amendement akkoord ging. Op een vraag van een parlementslid antwoordde de minister :

« [...] het forfait zal worden vastgesteld in functie van de grootte van het bedrijf. De concrete criteria zijn nog niet vastgelegd. Bij de aanvang van de Ronde Tafel Conferentie waren er problemen. Daarom heeft er voorafgaandelijk overleg plaatsgevonden. Op de eerste vergadering bleek dat één van de problemen voor de sector van de middenstand de bijdragen betroffen. Daarom werd voorgesteld deze bijdragen te moduleren. De beslissingen van het regeringsconclaaf zullen worden uitgevoerd. De kleine vennootschappen zullen lagere bijdragen betalen » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-0473/031, pp. 15-16).

B.4.4. Naar aanleiding van de vraag of die bepaling bestaanbaar is met de artikelen 10, 11, 170, 172 en 173 van de Grondwet, heeft het Hof de aard van die bijdrage onderzocht in zijn arresten nrs. 142/2010 en 103/2011. Bij zijn arrest nr. 103/2011 heeft het aldus geoordeeld :

« B.4.1. Het Hof dient eerst te onderzoeken of de in het geding zijnde bijdrage als een belasting dan wel als een socialezekerheidsbijdrage dient te worden beschouwd. Enkel in het eerste geval kan immers een schending van de artikelen 170, 172 en 173 van de Grondwet worden aangevoerd.

B.4.2. De artikelen 170, 172 en 173 van de Grondwet bevatten het wettigheidsbeginsel inzake belastingen en retributies. Zij zijn niet van toepassing op socialezekerheidsbijdragen. Hoewel belastingen en socialezekerheidsbijdragen door hun verplichtend karakter gemeenschappelijke kenmerken kunnen hebben, zijn zij fundamenteel verschillend: de belastingen dienen om de algemene uitgaven van openbaar nut te dekken, terwijl de socialezekerheidsbijdragen bij uitsluiting bestemd zijn voor de financiering van stelsels van tegemoetkomingen ter vervanging of aanvulling van het inkomen uit arbeid.

Het betalen van de in het geding zijnde bijdrage doet geen bijkomende rechten op het vlak van de sociale zekerheid ontstaan, zodat een band met de sociale zekerheid van de bijdrageplichtige personen ontbreekt. Daaruit volgt dat de in het geding zijnde bijdrage geen socialezekerheidsbijdrage is, maar een belasting in de zin van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet.

In tegenstelling tot wat de Ministerraad beweert, wordt aan die vaststelling geen afbreuk gedaan door het gegeven dat de opbrengst van die bijdrage voor de financiering van het stelsel van de sociale zekerheid der zelfstandigen is bestemd, noch door de fiscale aftrekbaarheid van die bijdrage ».

B.4.5. Bij die arresten heeft het Hof derhalve voor recht gezegd dat artikel 91 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, zoals gewijzigd bij artikel 279 van de programmawet van 22 december 2003, artikel 170 van de Grondwet schendt, doch enkel in zoverre het het woord « inzonderheid » bevat. Die bepaling machtigde de Koning immers ertoe rekening te houden met andere criteria dan de omvang van de vennootschap.

B.4.6. Het woord « inzonderheid » is vervolgens opgeheven bij artikel 23 van de voormelde wet van 29 maart 2012.

Ten aanzien van het derde onderdeel van de prejudiciële vraag

B.5. Het derde onderdeel van de prejudiciële vraag handelt over de rechterlijke instantie die bevoegd is om kennis te nemen van de geschillen met betrekking tot de verplichting voor de vennootschappen om een bijdrage te betalen bestemd voor het sociaal statuut van de zelfstandigen, ingesteld bij artikel 91 van de voormelde wet van 30 december 1992.

B.6. Zoals de Ministerraad en de verwerende partij voor de verwijzende rechter doen opmerken, is het niet de in het geding zijnde bepaling die de rechterlijke instantie bepaalt die bevoegd is om kennis te nemen van de geschillen met betrekking tot de verplichting voor de vennootschappen om krachtens hoofdstuk III van titel III van de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, en krachtens hoofdstuk II van titel III van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, een bijdrage te betalen bestemd voor het sociaal statuut van de zelfstandigen, maar artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek. De prejudiciële vraag beoogt, als te toetsen norm, noch die bepaling, noch artikel 569, eerste lid, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat aan de rechtbank van eerste aanleg de bevoegdheid toewijst om kennis te nemen van de geschillen met betrekking tot de toepassing van een belastingwet.

Volgens artikel 27, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient de verwijzingsbeslissing te preciseren welke wetskrachtige bepalingen het onderwerp uitmaken van de vraag. Het Hof kan een prejudiciële vraag niet uitbreiden tot bepalingen die door de verwijzende rechter niet aan het Hof zijn voorgelegd.

B.7. Het derde onderdeel van de prejudiciële vraag is onontvankelijk.

Ten aanzien van het eerste onderdeel van de prejudiciële vraag

B.8. Met het eerste onderdeel stelt de verwijzende rechter aan het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van artikel 95 van de wet van 30 december 1992 met de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, in voorkomend geval, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, in zoverre het de invordering van de bijzondere bijdrage toevertrouwt aan de socialeverzekeringssystemen, onder het toezicht van de Minister die het sociaal statuut der zelfstandigen onder zijn bevoegdheid heeft, kassen die noch onder de activiteit, noch onder de bijzondere openbare opdrachten van de fiscale administraties vallen.

B.9. Uit de bewoordingen van het eerste onderdeel van de prejudiciële vraag blijkt dat daarin enkel paragraaf 1 en paragraaf *1bis* van artikel 95 van de wet van 30 december 1992 worden beoogd, die bepalen :

« § 1. De sociale verzekeringskassen zijn belast met de invordering van de bijdrage, zo nodig langs gerechtelijke weg.

§ *1bis*. Onverminderd hun recht om voor de rechter te dagvaarden, kunnen de sociale verzekeringsfondsen als inninginstellingen van de bijdragen de bedragen die hen verschuldigd zijn eveneens bij wijze van dwangbevel invorderen.

De Koning bepaalt de voorwaarden en modaliteiten van vervolging door middel van dwangbevel evenals de kosten die eruit voortvloeien en hun tenlastelegging ».

Volgens artikel 88 van dezelfde wet moet worden verstaan onder « b) ‘ Sociale verzekeringskas ’ : de vrije sociale verzekeringskassen voor zelfstandigen en de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, opgericht in uitvoering van artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen ».

B.10. Bij artikel 170, § 1, van de Grondwet wordt de beslissing tot invoering van een belasting en de vaststelling van de essentiële elementen ervan voorbehouden aan de democratisch verkozen beraadslagende vergaderingen.

Dat artikel verbiedt de wetgever niet de socialeverzekeringskassen die door artikel 20 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 « houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen » belast zijn met opdrachten van openbare dienst, te machtigen om de in het geding zijnde bijdrage in te vorderen, zelfs indien die bijdrage als belasting is gekwalificeerd. Hoewel zij van fiscale aard is, in de zin van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, blijft de in het geding zijnde bijdrage, door de bestaansreden ervan, verwant aan een sociale bijdrage met als gevolg dat zij is opgenomen in het systeem van het sociaal statuut der zelfstandigen. In hun hoedanigheid van schuldeisers van bijdragen die zijn bedoeld voor de financiering van een socialezekerheidsregeling die overigens door de overheid wordt gefinancierd, moeten de socialeverzekeringskassen daartoe door haar worden erkend (artikel 20, § 1, van het koninklijk besluit nr. 38) en oefenen zij in die zin een opdracht van openbare dienst uit.

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 27 december 2005 houdende diverse bepalingen, waarvan artikel 63 paragraaf 1*bis* in de in het geding zijnde bepaling heeft ingevoegd, blijkt trouwens dat de mogelijkheid om de bijdragen bij wijze van dwangbevel in te vorderen in het verlengde ligt van de programmawet van 20 juli 2005, die het voor de inningsinstellingen van sociale bijdragen voor zelfstandigen mogelijk heeft gemaakt een betere invordering te verzekeren van de sociale bijdragen die hen verschuldigd zijn (*Parl. St., Kamer, 2005-2006, DOC 51-2098/001, p. 53*).

B.11. Het eerste onderdeel van de prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Ten aanzien van het tweede onderdeel van de prejudiciële vraag

B.12. Met het tweede onderdeel stelt de verwijzende rechter aan het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van artikel 95 van de wet van 30 december 1992 met de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en, in voorkomend geval, met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, in zoverre de regels met betrekking tot de invordering van de bijzondere bijdrage (de verjaring, het dwangbevel als buitengerechtelijke uitvoerbare titel en de zekerheden) zijn opgesteld naar het model van die welke van toepassing zijn op de sociale bijdragen voor zelfstandigen.

B.13. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake kunnen zijn, indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.14. Noch uit de bewoordingen van de prejudiciële vraag, noch uit de motivering van de verwijzingsbeslissing, noch uit de voor het Hof uitgewisselde argumenten blijkt dat de in het geding zijnde bepaling op onevenredige wijze afbreuk zou doen aan de rechten van de betrokken personen.

B.15. Het tweede onderdeel van de prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 95 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen schendt niet de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 25 januari 2017.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels